

Politiek en ruimte

Opgave 1 – Gemeentelijke herindeling rondom Oldambtmeer

Gebruik de bronnen 1 tot en met 3 van het bronnenboekje.

De aanleg van Blauwestad kan het voorzieningenniveau in de betrokken gemeenten verbeteren.

2p **1** Geef hierbij een passende redenering.

De fysiekruimtelijke structuur in het gebied van de gemeenten Scheemda, Winschoten en Reidersland wordt drastisch veranderd en dat komt niet alleen door de aanleg van de recreatieplas.

2p **2** Geef nog twee andere veranderingen in de fysiekruimtelijke structuur.

Stelling: De aanleg van het Oldambtmeer en Blauwestad maakt een gemeentelijke herindeling in het gebied wenselijk.

2p **3** Geef een passende argumentatie bij deze stelling.

Politiek en ruimte

Opgave 1 – Gemeentelijke herindeling rondom Oldambtmeer

bron 1

Het Oldambtmeer en Blauwestad

Het Oldambtmeer is een nieuw aangelegd meer ten noorden van Winschoten in de provincie Groningen. Het gebied was voornamelijk akkerland en is nu veranderd in een meer, waar recreatie en natuur hand in hand gaan. Het gebied kampte met verschillende problemen. Er was sprake van sterke vergrijzing en jongeren trokken weg in verband met het ontbreken van werk. Landbouwgrond lag braak ten gevolge van subsidies om overproductie tegen te gaan. Aan de zuidoevers van het meer wordt een nieuwe stad gebouwd: Blauwestad. Deze stad zal gaan bestaan uit vijf wijken, voor het overgrote deel koopwoningen op vrije kavels. De realisatie van Blauwestad moet leiden tot vergroting van de leefbaarheid in dit deel van de provincie Groningen.

Het Oldambtmeer en Blauwestad liggen nu nog binnen de huidige gemeenten Scheemda, Reidersland en Winschoten. Deze drie gemeenten zullen uiterlijk 1 januari 2010 door gemeentelijke herindeling één gemeente worden.

vrij naar: agenda vitaal platteland 2007, ministerie van LNV,
www.detweedegemeentevangroningen.nl, www.blauwestad.nl

bron 2

Oude situatie (1998)

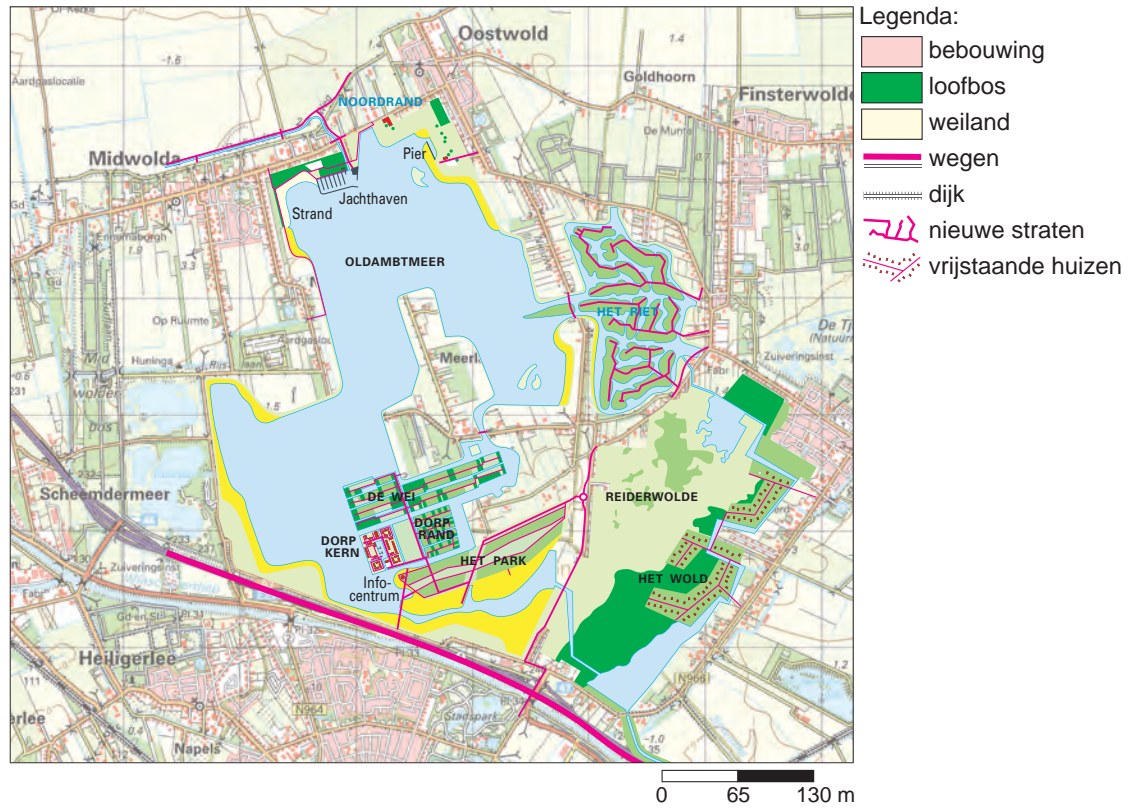

Legenda:
- - - - - grens plangebied

bron: Cito

bron 3

Nieuwe situatie (inrichtingsplan)

bron: Cito

Opgave 2 – Nomadische leefwijze van de Tuareg steeds meer onder druk

Gebruik de bronnen 4 tot en met 6 van het bronnenboekje.

In de koloniale periode zijn grenzen getrokken door het leefgebied van de Tuareg. Dit leidde ertoe dat na de dekolonisatie de Tuareg in verschillende landen kwamen te wonen.

- 2p 4 Geef twee gebiedskenmerken die ertoe bijdroegen dat de kolonistoren vrij willekeurig de grenzen in het leefgebied van de Tuareg vaststelden.

De Tuareg hebben zich altijd in meer of mindere mate verzet tegen de heersende regimes. Onder andere als gevolg van droogte kwam het in 2007 tot gewelddadige uitbarstingen in het zuiden van Mali en Niger.

- 2p 5 Beredeneer met behulp van kaart 150A (53e druk: 166A) en bron 6 waarom juist in dat deel van het leefgebied van de Tuareg gewelddadige conflicten ontstaan als gevolg van langdurige droogte.

Andere volken van wie het leefgebied in verschillende landen ligt, streven vaak naar separatisme of steunen separatistische bewegingen. De Tuareg hebben hier maar beperkte belangstelling voor getoond. Vanuit hun traditionele leefwijze hebben zij weinig behoefte aan een eigen staat.

- 2p 6 Beredeneer waarom de Tuareg vanuit hun leefwijze niet snel zullen streven naar separatisme.

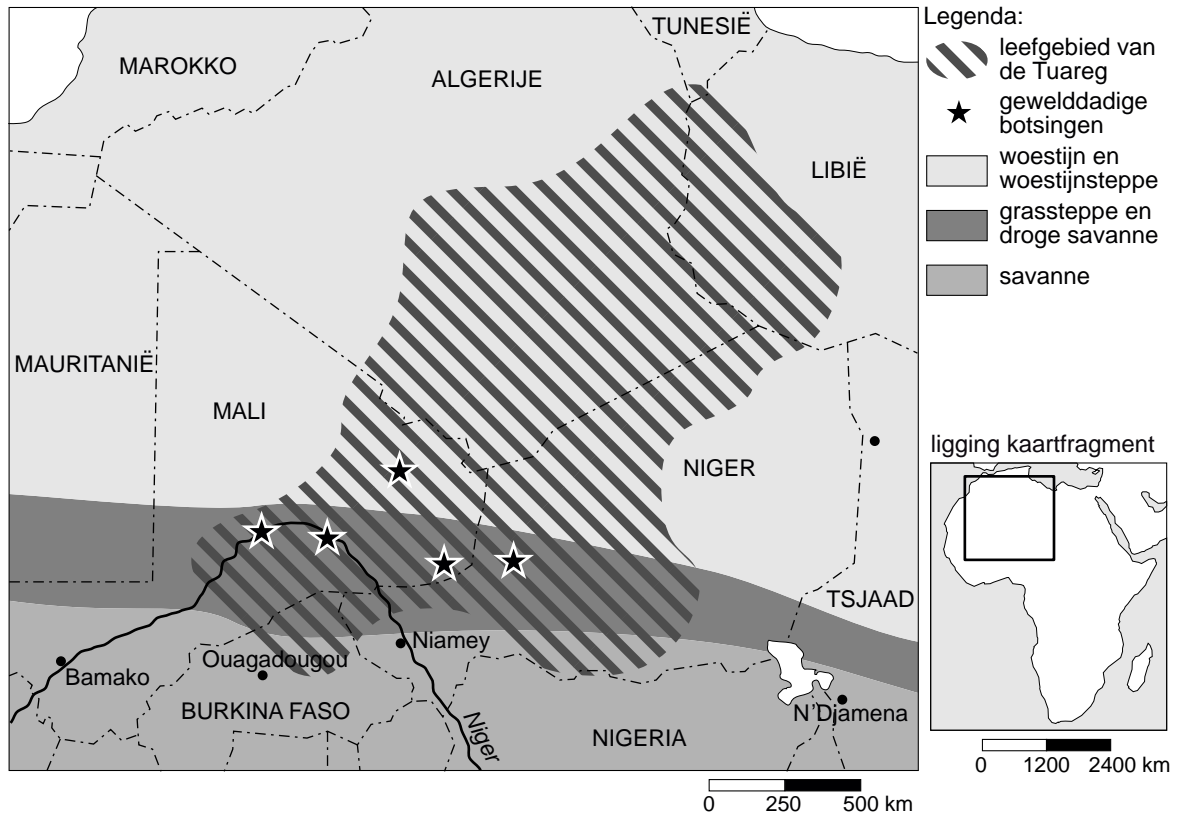
Er is wel eens voorgesteld om in Mali en Niger een federale staatsvorm in te voeren. De regeringen van beide landen zijn hier geen voorstander van.

- 2p 7 Geef twee redenen waarom beide regeringen volken als de Tuareg **niet** méér autonomie willen verlenen via een federale staatsvorm.

Opgave 2 – Nomadische leefwijze van de Tuareg steeds meer onder druk

bron 4

Het Tuareg conflict

vrij naar: <http://www.monde-diplomatique.fr>

bron 5

Schatting* van het aantal Tuareg per land

Niger	1.000.000 (2006)
Mali	500.000 (2006)
Burkina Faso	60.000 (1991)
Algerije	25.000 (1987)
Libië	17.000 (1993)

*Veel Tuareg zijn volledig opgegaan in de lokale bevolking, tellingen lopen erg uiteen.

vrij naar: the world factbook <https://www.cia.gov/library/publications>

bron 6

Tuareg

De Tuareg waren in de eeuwen vóór de kolonisatie van Afrika een machtig nomadenvolk. Ze leefden van veeteelt en handel met de volken die aan de rand van de Sahara woonden. Met hun kamelenkaravanen trokken ze door de woestijn. De Tuareg zijn islamitisch, maar hebben een eigen taal, schrift en gewoonten. Zo dragen de mannen gezichtsbedekkende sluiers en de vrouwen niet. In de periode van kolonisatie, hebben zij zich, na aanvankelijk verzet, neergelegd bij de overheersing. Na de dekolonisatie in de 20e eeuw was hun leefgebied verdeeld over vijf landen.

De Tuareg in Mali en Niger voelen zich tegenwoordig economisch en politiek achtergesteld aan de sedentaire boeren in het zuiden. Hun leefgebied wordt steeds kleiner, deels omdat de sedentaire boeren steeds meer grond in beslag nemen voor akkerbouw, deels omdat de weidegronden voor hun vee kleiner worden door de voortdurende droogtes. Hiermee brokkelt de basis van hun nomadenbestaan af. De Tuareg proberen het tij te keren door gewapend verzet te plegen. Langzamerhand raken ook andere bevolkingsgroepen bij het conflict betrokken en gaat de strijd tussen de nomadische bevolking aan de ene kant en de regering en de sedentaire bevolking aan de andere kant. In de jaren '90 van de 20e eeuw wisselden vredesakkoorden en oplaaiend geweld elkaar af in zowel Mali als Niger.

bron: Cito

Opgave 3 – De Portugese schoenenindustrie

Gebruik de bronnen 7 tot en met 11 van het bronnenboekje.

De schoenenindustrie in de regio Porto staat onder druk door concurrentie uit Oost-Europa en Azië.

- 2p **8** Is er in Portugal sprake van regionale specialisatie in de schoenenindustrie? Motiveer je antwoord met gebruikmaking van twee gegevens uit de bronnen.

Stelling: 'Op Europese schaal is het verplaatsen van de productiecapaciteit van Ecco uit Portugal naar Slowakije gunstig voor de Europese economie.'

- 2p **9** Geef twee argumenten vóór deze stelling.

In de Europese commissie werd het voorstel van Mandelson (bron 9) in afgezwakte vorm aangenomen. Portugal was een van de landen die vóór het voorstel stemden.

- 1p **10** Geef een reden waarom Portugal vóór het voorstel heeft gestemd.

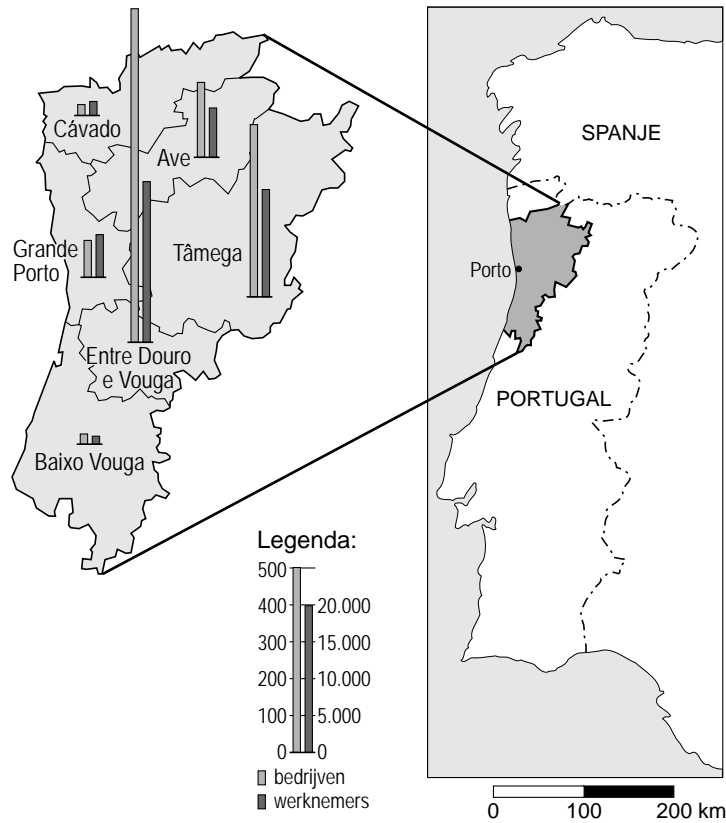
Het voorstel van Mandelson om importheffingen op schoenen uit China en Vietnam te gaan heffen, wordt vooral in de speciale (exclusieve) economische zones in deze landen nauwlettend gevolgd.

- 2p **11** Beredeneer waarom juist bedrijven in de speciale (exclusieve) economische zones de discussie over importheffingen binnen de EU op de voet zullen volgen.

Opgave 3 – De Portugese schoenenindustrie

bron 7

Verdeling schoenenindustrie in Noord-Portugal in 2001

vrij naar: *Geographische Rundschau* 57, nummer 12, 2005

bron 8

Ontwikkeling van de schoenenindustrie in Portugal van 1974 tot 2003

	1974	1988	1998	2003
bedrijven	673	1.000	1.609	1.450
werknemers	15.299	44.500	54.622	46.560
productie (× 1.000 paar)	15.000	48.000	105.604	91.101
bruto productiewaarde (× €1.000)	12.330	318.891	1.718.793	1.582.458
export (× € 1.000)	3.093	164.060	1.447.127	1.366.965
export (× 1.000 paar)	5.200	31.100	92.278	80.523

vrij naar: *Geographische Rundschau* 57, nummer 12, 2005

bron 9

Europese Unie komt met importheffing op Chinese schoenen

BRUSSEL (ANP) - Europees Commissaris Mandelson (Buitenlandse handel) heeft donderdag voorgesteld een importheffing op te leggen voor leren schoenen uit China en Vietnam. Hij stelt dat deze landen nu beneden de kostprijs schoeisel in Europa dumpen.

(...) Uit onderzoek door de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de Unie, is gebleken dat China en Vietnam hun schoenenindustrie steunen met belastingvoordeeltjes voor exporteurs, goedkope leningen en kunstmatig lage huren. Daarom zijn de voorgestelde heffingen geen kunstmatige bescherming van de eigen Europese industrie, aldus Mandelson. "Opkomen voor eerlijke handel is geen protectionisme", vindt de commissaris.

vrij naar: ANP, 23 februari 2006

bron 10

Europa in oorlog met China over schoenen

Voor 369 van de 629 werknemers in de schoenenfabriek van Ecco in het Noord-Portugese Santa Maria da Feira, begon het nieuwe jaar niet goed. Zij kregen twee weken geleden te horen dat ze hun baan kwijt zijn. De Portugese vestiging van de Deense schoenenmultinational wordt niet gesloten, maar omgevormd tot Ecco's centrum voor innovatie en proefprojecten. De bulk van de productie wordt naar Oost-Europa en Azië verplaatst.

Dankzij de reorganisatie in Portugal krijgt de vestiging van Ecco in het Slowaakse Martin er 148 arbeidsplaatsen bij. Een deel van de voormalige 'Portugese' productie zal daar terechtkomen. Fabrieken van Ecco in Indonesië en Thailand nemen de rest voor hun rekening.

vrij naar: NRC Handelsblad, 23 januari 2006

bron 11

De schoenenindustrie in Europa staat al langere tijd bloot aan internationale concurrentie, met name als het om productiekosten gaat. Daaruit ontstaan binnen de branche in de hogelonenlanden van Europa sterke selectieprocessen, die zijn verbonden met een reorganisatie van de productiestructuur van de overlevende bedrijven. Delen van de productiekolom, zoals schoenontwerp en marketing, blijven in de traditionele vestigingsplaatsen en in de buurt van de veeleisende afzetmarkt, terwijl de schoenenfabricage in de laatste twintig jaar naar de verschillende randgebieden van Europa is verplaatst: eerst naar Portugal en Spanje, tegenwoordig naar Oost-Europa.

vrij naar: Geografische Rundschau 57, nummer 12, 2005